

Honorable Senyora Presidenta de la Mesa,

Honorables conselleres i consellers,

Honorables diputades i diputats,

És un orgull per a mi poder presentar a la Comissió d'Educació del Parlament un projecte que va néixer l'any 1483, data en què es creà l'Estudi General Lul·lià com a centre d'ensenyament superior, mitjançant un privilegi de Ferran el Catòlic. Transformat posteriorment en la Universitat Lul·liana de Mallorca, va desaparèixer a mitjan segle XIX. L'any 1951 reneix l'Estudi General i durant el procés de transició a la democràcia, el 19 de març de 1978, es creà de bell nou la Universitat amb seu a Palma, que posteriorment adoptà el nom d'Universitat de les Illes Balears.

Amb la vocació de ser la Universitat de tota la comunitat autònoma, l'any 1998 es creen les seues universitàries de Menorca i Eivissa-Formentera, que juntament amb el campus de Palma, la Fundació Universitat-Empresa (FUEIB), la Fundació General (FuGUIB), els instituts de recerca, les empreses derivades, les escoles adscrites i una xarxa de centres municipals, configuren l'actual Universitat de les Illes Balears.

Un projecte que sens dubte necessita el compromís de tota la societat, que té la seva representació en el Consell Social, però del qual han de ser també part activa els parlamentaris que la representen. Per això el meu més sincer agraïment per haver tingut en compte la nostra sol·licitud de compareixença davant aquesta comissió.

La UIB és una universitat generalista compromesa amb una educació de qualitat que vol assolir una recerca d'excel·lència, que fa una opció ferma per la innovació i que no deixa de costat el seu compromís amb la cultura i l'entorn.

En els seus 31 anys d'existència ha posat més de 36.000 titulats al mercat, alguns d'ells avui tenen càrrecs de responsabilitat en l'àmbit institucional i empresarial.

En uns moments de crisi econòmica, la primera pregunta que ens podem fer ha de referir-se al **grau d'inserció laboral dels nostres estudiants i de satisfacció amb els estudis.**

En la darrera enquesta feta al 61% dels titulats, el 84% deia que estava satisfet o molt satisfet amb la UIB, i en una valoració d'1 a 4 li donaven un 2,97. Pel que fa a la inserció laboral, al cap de tres mesos de finalitzar els estudis el 69,82% feia feina, xifra que, al cap de tres anys, es converteix en un 90,88%. El 62,22% utilitza els coneixements i les competències adquirits.

Per tal d'ajudar els estudiants i titulats de les nostres illes a cercar un treball, bé a l'empresa privada, bé al sector públic, la UIB compta amb el Departament d'Orientació i Inserció Professional (DOIP), depenent de la Fundació Universitat-Empresa i que dona informació a més de 3.300 usuaris cada any

Les dades del darrer exercici del DOIP són importants:

- S'han establert relacions amb 618 empreses
- S'han fet gestions per tal de poder accedir a 1.800 llocs de treball
- S'han tramitat 686 pràctiques en empreses
- S'han tramitat més de 300 contractes

Des de l'any 2008, el servei té presència a les seus universitàries de Menorca i Eivissa-Formentera.

La UIB és un **col·lectiu humà** format en aquests moments per 24.337 estudiants, 648 professors a temps complet, 400 professors a temps parcial i 509 membres del personal d'administració i serveis.

Alumnes de grau	13.951 8.061 són de diplomatures 296 estudien a la Seu de Menorca 475 estudien a Eivissa-Formentera
Màsters universitaris i doctorat	1.111
Títols propis de grau i formació contínua	4.840
Universitats d'estiu	1.233
Universitat Oberta per a Majors	3.202

De manera global, volem comentar que un 12% d'estudiants de grau de les nostres illes que podrien fer els estudis a la UIB decideixen iniciar-los en altres districtes universitaris, l'any passat varen ser 453. Però també es va produir el cas contrari, ja que 407 estudiants procedents d'altres comunitats autònomes vingueren a cursar estudis de grau a la UIB. Aquesta xifra és remarcable atesa la nostra situació insular.

Pel que fa al curs 2007-2008, **el nombre d'estudiants dels cursos de postgrau va augmentar considerablement**, de manera que el nombre de matriculats als màsters oficials es va incrementar en un 44,90%, i el de matriculats a títols propis va augmentar en un 8,98%, mentre que els alumnes de doctorat varen baixar un 5,49%. Els títols propis que gestiona la FUEIB donen resposta a la necessitat de formació al llarg de tota la vida i també a aquelles persones que abandonaren massa aviat el seu procés formatiu, fet que passa massa sovint a la nostra comunitat autònoma.

Voldria remarcar també que els màsters oficials amb doctorat de qualitat són una senya d'identitat de la UIB, perquè atreuen un nombre important d'estudiants d'altres universitats. El darrer curs, els estudiants procedents de l'Estat espanyol s'incrementaren en un 76,92%, i els d'altres països, en un 71,96% respecte a l'any anterior. També el percentatge ha augmentat en els títols propis, i ha arribat fins a un 34,71%. Aquest increment correspon fonamentalment a estudiants d'Iberoamèrica i Europa.

A més dels estudiants que arriben a la UIB generalment per cursar un màster i/o per seguir un doctorat, volem destacar el paper de les xarxes d'intercanvi que inclouen estudiants, PDI i PAS. Mitjançant la xarxa ERASMUS d'intercanvi amb Europa, el curs passat varen sortir 227 estudiants i en varen arribar 218 a la nostra universitat. Així mateix es varen cobrir 35 places per fer pràctiques en empreses de països de la Unió Europea: Alemanya és el país amb què hi ha un major nombre d'intercanvis. A aquesta xarxa cal afegir els programes SICUE-Sèneca, amb la resta d'Espanya, CINDA, amb Iberoamèrica, CIEE-ISEP, amb els Estats Units, ERASMUS-Mundus Averrois, amb els països de l'Euromediterrània, i Drac, d'intercanvi entre les universitats de parla catalana. El nombre total d'estudiants d'intercanvi es va incrementar un 76% respecte a l'any anterior.

Per tal d'afavorir la integració dels estudiants d'intercanvi, la UIB té un programa integral d'acollida (administratiu i d'allotjament, que cal millorar) i ha elaborat un kit de supervivència en llengua catalana. Igualment per als estudiants del programa Averrois es fan classes de llengua espanyola, ja que molts procedeixen de països francòfons.

Organització actual dels estudis

Actualment, a la UIB es poden cursar 19 llicenciatures (3 de les quals són de segon cicle), 8 diplomatures i 5 enginyeries tècniques, que estan distribuïdes en 6 facultats i 4 escoles. A aquests estudis hem d'afegir els que es cursen a les 4 escoles adscrites.

Cal remarcar que el programa Campus Extens d'ensenyament virtual ha permès la implantació dels estudis a les seus universitàries de Menorca i d'Eivissa-Formentera, on actualment es poden cursar estudis de:

- Administració i Direcció d'Empreses
- Ciències Empresarials
- Dret
- Graduat en Seguretat i Ciències Policials (títol propi)
- Infermeria
- Mestre (Educació Especial i Infantil)
- Turisme (escoles adscrites)

Es duen a terme més de 4.000 hores de videoconferència durant l'any acadèmic. Així mateix s'imparteix el títol d'Educació Social *on line* amb el suport del Banc de Santander, un màster d'aprenentatge en línia per a professorat de secundària i 86 assignatures al campus compartit del grup G9 d'universitats. El nombre total d'assignatures que utilitzen Campus Extens és de 1.056.

És bo esmentar aquí que la nostra presència a les altres illes no es redueix a un mínim, sinó que de manera creixent anam incorporant-hi activitats per assegurar la formació complementària dels estudiants de les seues: el programa ICE-SAC, les activitats del programa Universitat Oberta i Tallers del SAC (dues de les quals enguany per primera vegada són accessibles via videoconferència) i les universitats d'estiu permeten als estudiants fer activitats complementàries a Eivissa i Menorca. Deixau-me dir igualment que va ser amb gran satisfacció que al mes de febrer vàrem inaugurar una nova iniciativa acadèmica a l'illa de Formentera, que no és simbòlica, si s'entén com l'inici d'unes intervencions d'abast més ampli que ja s'estan estudiant al si de l'ICE i del Vicerectorat de Projecció Cultural.

El primer objectiu quan arribàrem al rectorat fou adaptar els estudis a l'espai europeu d'educació superior. Un sistema ja iniciat que permet l'harmonització de les titulacions en 46 països d'Europa, amb la finalitat de facilitar l'homologació dels títols, com també la mobilitat dels estudiants, no solament durant la realització dels estudis sinó també quan s'hagin incorporat al mercat de treball. Un sistema que estructura els estudis en grau, màster i doctorat, tot introduint un nou model educatiu basat en l'ensenyament-aprenentatge i en la necessitat de la formació al llarg de la vida.

Una gran oportunitat per incrementar la qualitat de les universitats apropant-les a la societat i fent una opció clara per la Universitat pública. Malauradament aquest apropament a la societat ha estat malentès per algun sector i s'ha començat a parlar de la privatització de la Universitat, una idea molt allunyada de l'esperit de l'espai europeu.

En el transcurs d'aquest any acadèmic s'ha portat a terme el disseny i l'elaboració de 29 titulacions de grau adaptades a l'EEES, 25 de les quals estan en aquests moments sotmeses a verificació. Per dur a terme aquest procés es va elegir en cada centre una comissió d'elaboració i disseny de cada pla d'estudis amb representació dels tres estaments universitaris, que va consultar assessors externs relacionats amb cada estudi de grau per tal de tenir en compte les necessitats socials en cada un dels àmbits. S'imparteixen també 27 titulacions de màster i 18 doctorats ja adaptats a l'EEES, 9 amb menció de qualitat (6 de ciències, 1 de ciències jurídiques i socials i 2 d'humanitats i ciències socials).

En aquest procés no s'ha eliminat cap camp del coneixement de la nova oferta. Per altra banda, la reconversió d'alguns màsters que abans eren títols propis de la UIB en màsters oficials ha suposat la reconversió dels preus de matrícula en preus públics i, per això mateix, les matrícules s'han abaratit de manera substancial. Són aquests dos exemples clars de la vocació de servei públic de la Universitat: defensa dels estudis i facilitació de l'accés (econòmic) als títols superiors.

Recerca i innovació

Però la Universitat és fonamentalment un centre de creació de coneixement, el qual transfereix per tal de produir riquesa i innovació i incrementar el benestar de la societat.

Quina és la situació de la recerca a la UIB?

A la nostra universitat tenim 126 grups de recerca, 34 dels quals són competitius segons les avaluacions externes de les convocatòries del Govern de les Illes Balears. Cal remarcar que el 87% del personal fa la investigació en grups de recerca. Això ha propiciat l'existència de 5 instituts de recerca: l'Institut de Física Interdisciplinari i Sistemes Complexos (IFISC-CSIC, amb una unitat associada), l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA-CSIC), l'Institut Universitari d'Investigació en Ciències de la Salut (IUNICS), el Centre de Recerca Econòmica (CRE - Sa Nostra) i l'Institut d'Aplicacions Computacionals de Codi Comunitari (IAC3), conjuntament amb l'empresa Grid Systems.

Què li reporta a la UIB aquesta creació de coneixement? A més de l'adequada transmissió a l'alumnat, la Universitat ingressa anualment 6 milions d'euros en projectes competitius que l'any 2007 es repartiren en 4 projectes europeus, 28 de nacionals, 25 de la comunitat autònoma per a grups emergents, 13 accions especials del Pla nacional i 44 del Govern balear. Els resultats quedaran reflectits en 133 llibres, 458 capítols de llibre, 217 publicacions en revistes nacionals i 686 en revistes internacionals.

Això permet situar la nostra universitat en el número 6 del rànquing de les 48 universitats públiques espanyoles pel que fa a trams de recerca del professorat, tal com reflecteix un estudi recent fet per professors de la Universitat de Granada. Ocupam el número 15 quant a projectes de R+D, just després de la Universitat de Barcelona i per davant de la de València, i el número 16 quant als doctorats amb menció de qualitat, per davant de les universitats de Barcelona i València. Però no tot és tan engrescador. Ocupam el lloc 26 quant a articles indexats a l'ISI i estam a la cua en el rànquing per tesis doctorals, i no gaire millor en beques FPU (les que es demanen per fer la tesi). Aquest és un dels índexs que ens cal millorar.

Voldria remarcar també que mantenim unes bones col·laboracions internacionals. Així, en el període 1990-2005 el 41% de les publicacions es feren en col·laboració amb investigadors d'altres països (segon lloc en el rànquing, després de la UPF i davant la UPC). A tot això ens ajuden també els investigadors del programa Ramón y Cajal, els contractats postdoctorals i Juan de la Cierva i els investigadors del programa I3. Índexs i programes que sens dubte podrem millorar amb la posada en funcionament del programa IBREA, previst en el Pla de ciència, tecnologia i innovació de les Illes Balears 2009-2012 que recentment fou presentat pel Govern.

Però aquesta creació de coneixements s'ha de transformar també en creació de riquesa per a la millora del benestar de la societat de les Illes Balears. En això està basada la nostra relació amb les empreses, en la necessitat recíproca d'avançar pel camí de la innovació. A aquest paper ens ajuda la FUEIB amb diversos programes de valorització i transferència de coneixement. Uns programes que reporten a la UIB 3 milions d'euros anuals en contractes i convenis. Des de la nostra arribada al rectorat tenim 6 càtedres d'empresa noves. La UIB té ja 10 empreses derivades i 31 patents, 11 de les quals estan transferides a empreses. En aquest àmbit també voldria destacar la participació que hem tingut en xarxes tecnològiques, que han reportat 3,392 milions d'euros a les empreses de les Illes Balears i 8 contractes per als joves titulats.

Amb la col·laboració del Govern de les Illes Balears i Sa Nostra hem iniciat el programa RESET per detectar i promocionar joves emprenedors, als quals, gràcies a la col·laboració amb entitats bancàries, facilitam també els microcrèdits que necessiten per poder anar a la incubadora d'empreses del ParcBIT.

Però l'arrelament amb l'entorn i la difusió de la creació de la recerca s'aconsegueix també amb **la projecció cultural**. Les activitats culturals insisteixen en la qualitat, avalada per professionals de procedència universitària, però també d'altres institucions o col·lectius estatals i internacionals, que afegeixen a la qualitat acadèmica la diversitat i pluralitat de plantejaments i aportacions. Una bona mostra de la salut de les activitats culturals la trobam en les edicions de les universitats d'estiu, a més de les activitats de la Universitat Oberta per a Majors amb els programes de Diploma Sènior, la UOM als Pobles de les Illes, la UOM a les Barriades de Palma i la Universitat Internacional d'Estiu per a Sèniors. Igualment, una de les característiques de les activitats culturals

universitàries és el fet que són obertes i gratuïtes per a tota la societat. El resultat no pot ser millor: 2.138 espectadors assistiren a les activitats de cinema, 1.640 a les de teatre i dansa i 2.980 a les activitats musicals.

Tot plegat, res més que una nova mostra de la vocació de servei públic de la UIB, una universitat que cerca la capillaritat de la transmissió del coneixement en llocs i col·lectius que difícilment podrien donar cap benefici econòmic a una universitat pensada en termes mercantilistes. Aquesta vocació de la UIB és irrenunciable perquè és connatural a la seva essència.

De quin pressupost disposam per fer això?

El pressupost de l'any 2009 és de 92,451.336,38 euros, i ha experimentat un 7,7% d'increment respecte a l'any anterior, això ha estat possible gràcies a l'augment del 9,3% de transferència nominativa del Govern de la comunitat autònoma, que volem agrair, perquè representa una aposta per la Universitat en un moment de crisi econòmica.

El 84 per cent de l'increment pressupostari estarà destinat a cobrir despeses de personal, capítol del qual cal destacar 600.000 euros dedicats a l'increment de plantilla necessari per adaptar les titulacions a l'espai europeu d'educació superior.

La major part de l'increment restant està dedicat a inversions reals, que, conjuntament amb les infraestructures a què s'ha compromès el Govern de les Illes Balears mitjançant el consorci COFIU, han de permetre iniciar l'adaptació dels nous estudis de grau, màster i doctorat amb garanties de qualitat. Voldria també remarcar que cada seu universitària té un cost de funcionament de un milió d'euros anual.

El 45,01 per cent del pressupost està destinat a recerca i desenvolupament, capítol en el qual es consolida la partida de contractes postdoctorals, s'afegeixen dues places de contractes pre-I3 i una partida per a beques predoctorals, amb la finalitat d'incrementar el nombre de tesis doctorals llegides a la UIB.

El pressupost preveu una transferència nominativa de 4.928 euros per estudiant, que representa un increment de l'11,9 per cent respecte a la de l'any 2008. Amb dades de

2006, que són les darreres de què disposam, ocupàvem el lloc número 10 entre les 17 comunitats autònomes, és a dir, ens trobàvem per sota de la mitjana.

Cal tenir en compte que l'adaptació dels actuals estudis a l'EEES crea unes necessitats de plantilla de **PDI i PAS** que suposarà una despesa de 2 milions anuals durant 4 anys.

Això també comportarà disposar de les infraestructures necessàries per poder-ho dur a terme amb garanties de qualitat; així, són urgents les compromeses pel Govern: edifici Interdepartamental II (Infermeria i Fisioteràpia), edifici d'aules d'Arquitectura Tècnica, i edifici del ParcBIT per a grups competitius de recerca, com també la ràpida execució de la finalització de les obres de Can Oleo, l'ampliació del Centre de Tecnologies de la Informació, i la reforma de l'edifici catalogat de Sa Riera per adaptar-lo a persones amb necessitats especials.

D'altres, també necessàries, seran sol·licitades en el nostre projecte de campus d'excel·lència, que, conjuntament amb la possibilitat d'implantació de nous estudis, marca els nostres eixos de futur.

Les possibilitats i demandes de nous estudis estan de moment circumscrites a:

El grau de Medicina.

La integració de l'Escola de Relacions Laborals a la UIB.

El títol de grau de Seguretat i Ciències Policials.

El títol de grau de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport

Quant al grau de Medicina. El 21 d'octubre de 2008, el Parlament de les Illes Balears aprovà una resolució que insta la UIB perquè iniciï les actuacions necessàries per implantar aquests estudis. En aquests moments, la UIB fa feina en la definició del projecte mitjançant una comissió que elabora el pla d'estudis i el pressupost i el pla d'infraestructures necessàries per implantar-los.

La integració de l'Escola de Relacions Laborals a la UIB. En l'actualitat té un estatus de fundació i és escola adscrita a la UIB. Té 381 alumnes en total, 76 de nou ingrés el curs 2008-2009. Es tracta d'estudis amb llarga tradició i forta demanda. L'adaptació dels estudis a l'espai europeu d'educació superior requereix que l'Escola s'integri

plenament a la UIB, i que els estudis passin de tres a quatre anys de durada. Una Comissió està elaborant el projecte de pla d'estudis amb un model semipresencial.

El títol de grau de Seguretat i Ciències Policials. En l'actualitat és un títol propi. Iniciat l'any 2005, té actualment un total de 161 alumnes, 47 de nou ingrés el curs 2008-2009. És finançat per l'Escola Balear de la Funció Pública, Conselleria d'Interior, que té molt d'interès per consolidar aquests estudis com a oficials, atesa la forta demanda demostrada, i l'important efecte de millora de la qualitat dels serveis públics i privats de seguretat, policia, bombers, emergències, etc. En l'actualitat s'han iniciat gestions per definir les característiques del pla d'estudis.

El títol de grau de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport. La Conselleria d'Esports i Joventut impulsa la iniciativa d'implantació d'aquests estudis de grau, que podrien aprofitar la disponibilitat d'espais i instal·lacions al Poliesportiu Prínceps d'Espanya.

Aquestes darreres iniciatives estan encara pendents d'una reunió amb la Conselleria d'Educació i Cultura i, per descomptat, han de ser aprovades pel Consell de Govern i el Consell Social per iniciar la tramitació en el procés de verificació.

La UIB considera imprescindible que tots els nous estudis tinguin un pressupost específic –separat, per tant, de la transferència nominativa corrent general, durant el període de la implantació, que és el de la durada dels estudis més dos anys addicionals. D'aquesta forma, el càlcul del cost real de cada estudi serà molt més acurat. Una vegada completat el procés, el cost de cada estudi nou pot quedar incorporat en la transferència nominativa corrent.

Ampliar l'oferta d'estudis de grau, com podeu veure, és una necessitat, però és al postgrau on la UIB es juga el prestigi i les possibilitats de supervivència com a Universitat. És per això que insistim en una política d'infraestructures i beques que sigui especialment valenta en aquest camp. Com a primera passa hem decidit presentar-nos a la convocatòria de **campus d'excel·lència internacional**, un projecte centrat en la construcció d'un centre de postgrau per incrementar el grau d'internacionalització des d'un punt de vista docent i científic, així com incrementar el nombre d'estudiants de màster i doctorat d'altres països. La construcció d'aquest centre al campus permetria racionalitzar els horaris i disposar de despatxos per a professorat, graduats d'altres

països que fan estades llargues a la UIB quan imparteixen doctorats compartits. Així com la realització regular de tallers amb l'Institut Max Planck, que ja s'han iniciat. Tots aquests aspectes han de revertir en l'increment de la transferència del coneixement i de professors visitants. Aquest edifici substituiria l'edifici prefabricat, que, amb més de dotze anys d'antiguitat, no disposa abastament de les necessàries condicions d'habitabilitat i seguretat.

El centre de postgrau, juntament amb l'adaptació dels actuals laboratoris de docència i recerca a l'actual normativa de prevenció de riscos laborals, permetrà **millorar també el rendiment acadèmic** dels estudiants, ja que disposarien d'instal·lacions més adients. El nostre objectiu també és millorar el percentatge d'aprovat entre els estudiants de grau amb l'adaptació a l'EEES, de manera que volem passar del 60% actual fins al 70%. Igualment, l'increment d'estudiants de doctorat implica l'augment del nombre de tesis doctorals i de publicacions ISI. La construcció del centre de postgrau esdevé imprescindible per al desenvolupament correcte de la UIB i ha de venir acompanyada d'una política de beques, ja encetada per la Universitat, per cursar màsters amb doctorats de qualitat (beques UIB-Santander) i beques vinculades a projectes competitius que no hagin pogut obtenir becaris per a la realització de tesis doctorals.

Aquest centre permetrà també la realització de màsters lligats al desenvolupament d'estructures singulars, Ocean-BIT i Cidtur, que comencen el seu camí a la nostra comunitat. Seria el cas de la relació d'Ocean-BIT amb el Màster d'Anàlisi i Gestió de Zones Litorals i de Cidtur amb el Màster de Turisme i Medi Ambient. Per una altra part, s'haurà d'incrementar el desenvolupament de la plataforma de tecnologia virtual Moodle per poder augmentar el nombre de màsters en línia, una plataforma que actualment és emprada en el projecte Open Course Ware.

El projecte aniria acompanyat d'un laboratori Universitat-empresa que permetria donar servei a les empreses derivades que s'incrementarien amb la formació de nous doctors, i que podria donar també el necessari servei a moltes PIME de les nostres illes que no disposen de les infraestructures per dur a terme les anàlisis que necessiten.

També ens permetria millorar l'entorn territorial del campus convertint la part sud en zona de vianants, delimitant el carril bici, com també canalitzant les aigües de pluja de la zona oest que provoquen inundacions i embellir la zona BIC de la font de la Vila.

Honorable Senyora Presidenta de la Mesa, honorables conselleres i consellers, honorables diputades i diputats, aquesta és la Universitat que volem. Una Universitat que vol aprofitar l'oportunitat que li brinda la construcció de l'EEES per fer-se més eficient i arrelada, per servir millor la societat que la fa possible i per fer-ho amb un nivell de qualitat tan alt com el que desitjam per a aquesta terra. Estam segurs que podrem comptar amb tots vosaltres per arribar-hi.

Moltes gràcies.